

Силабус освітнього компонента

Право інтелектуальної власності

Рівень вищої освіти – перший бакалаврський

Освітньо-професійна програма – Право

Рік навчання: 2024-2025, Семестр: 4

Кількість кредитів: денна ф/н – 3,0, заочна ф/н – 3,0

Обсяг годин: денна ф/н – 90, заочна ф/н – 90

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль – залік

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Назва освітнього компонента	<u>Право інтелектуальної власності</u> Intellectual property law
Викладач	Джуган Вікторія Олегівна, доцент кафедри цивільного та господарського права і процесу Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» кандидат юридичних наук, доцент Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13 каб. 215
E-mail:	victoria.dzhuhan@gmail.com
Консультації викладача	Ср. 10.00-14.00

1. Коротка анотація до курсу:

Право інтелектуальної власності є вибірковою компонентною дисципліною освітньої програми. Актуальність її вивчення в умовах сьогодення пов'язана з динамічним розвитком інформаційних технологій в світі та необхідністю створювати, використовувати і захищати інноваційні результати інтелектуальної діяльності. Дана дисципліна охоплює: вивчення основних категорій права інтелектуальної власності, його предмету, методів, принципів, системи, функцій; ознайомлення з джерельною базою національного та міжнародного законодавства про інтелектуальну власність; вивчення об'єктів та суб'єктів права інтелектуальної власності; вивчення особливостей виникнення, використання і охорони авторського права, суміжних прав, патентного права, комерційних позначень та нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності; ознайомлення з основними напрямками адаптації законодавства України про інтелектуальну власність до європейських та міжнародних стандартів у сфері охорони інтелектуальної власності. Вивчення даного курсу сприятиме формуванню умінь застосовувати та практиці теоретичні знання про механізми охорони авторського права, суміжних прав, патентних прав при вирішенні практичних завдань в юридичній діяльності, а також набуття навичок застосування здобутих теоретичних знань у практичній діяльності, зокрема, при складанні договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, а також при вирішенні спорів та конфліктних ситуацій, що виникають з правовідносин інтелектуальної власності.

2. Формат курсу: Очний та/або змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності у сфері інтелектуальної власності.;

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

Спеціальні компетентності:

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК14. Здатність до консультування з правових питань зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації;

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК18. Здатність розробляти проекти процесуальних документів у різних видах провадження, акти правозастосування, договори тощо.

4. Програмні результати навчання:

ПРН2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

ПРН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

ПРН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи.

ПРН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

ПРН21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (ДФ)	Загальна кількість годин (ЗФ)
лекції	14	10
семінарські заняття	16	6
індивідуальна робота	10	10
самостійна робота	50	64
всього	90	90

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – доступ до мережі Internet за умови змішаного формату курсу, конспект лекцій, система мультимедійних презентацій та засоби інтерактивного навчання, мультимедійне забезпечення в порталі ZOOM.

7. Зміст освітнього компонента:

Лекційні заняття			
№ з/п	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1	Загальні положення про інтелектуальну власність	2	2
Тема 2	Авторське право	1	1
Тема 3	Суміжні права	1	1
Тема 4	Патентне право	2	2
Тема 5	Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту	2	2
Тема 6	Окремі об'єкти права інтелектуальної власності	2	2
Тема 7	Використання об'єктів права інтелектуальної власності в мережі Інтернет	0	0
Тема 8	Розпорядження правами на об'єкти права інтелектуальної власності	2	0
Тема 9	Охорона та захист прав інтелектуальної власності	2	0
Тема 10	Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності	0	0

Тема 11	Правова охорона інтелектуальної власності ЄС	0	0
	Усього	14	10
Семінарські, практичні заняття			
№ з/п	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1	Загальні положення про інтелектуальну власність	2	0
Тема 2	Авторське право	2	1
Тема 3	Суміжні права	2	1
Тема 4	Патентне право	2	2
Тема 5	Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту	2	2
Тема 6	Окремі об'єкти права інтелектуальної власності	2	0
Тема 7	Використання об'єктів права інтелектуальної власності в мережі Інтернет	0	0
Тема 8	Розпорядження правами на об'єкти права інтелектуальної власності	2	0
Тема 9	Охорона та захист прав інтелектуальної власності	2	0
Тема 10	Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності	0	0
Тема 11	Правова охорона інтелектуальної власності ЄС	0	0
	Усього	16	6
Самостійна робота			
№ з/п	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1	Загальні положення про інтелектуальну власність	4	6
Тема 2	Авторське право	3	6
Тема 3	Суміжні права	3	6
Тема 4	Патентне право	5	5
Тема 5	Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту	5	6
Тема 6	Окремі об'єкти права інтелектуальної власності	5	6
Тема 7	Використання об'єктів права інтелектуальної власності в мережі Інтернет	5	5
Тема 8	Розпорядження правами на об'єкти права інтелектуальної власності	5	6
Тема 9	Охорона та захист прав інтелектуальної власності	5	6
Тема 10	Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності	5	6
Тема 11	Правова охорона інтелектуальної власності ЄС	5	6
	Усього	50	64

Індивідуальні завдання		
Опис змісту індивідуального завдання	ДФ год.	ЗФ год.
Підготовка реферату (доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Доповідь являє собою інформаційне повідомлення.	10	10

8. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

9.Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно	
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (половина балів з максимально можливих). Перескладання модулів відбувається із дозволу Директора за

наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: визначається Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням «Про дотримання академічної доброчесності в Івано-Франківському навчально-науковому юридичному інституту Національного університету «Одеська юридична академія».

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Вимоги до семінарських занять	Семінарські заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на семінарському занятті. Робота на семінарському занятті передбачає усне та письмове опитування.
Вимоги до індивідуальної роботи	При написанні рефератів з навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності» студенти повинні не лише здійснити реферування теоретичного матеріалу, але й ознайомитись і опрацювати спеціальну літературу та нормативно-правові акти, які стосуються обраної теми роботи та провести її детальний теоретико-прикладний аналіз.
Вимоги до самостійної роботи	Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань, написанні рефератів, есе, тез та статей. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.
Умови підсумкового контролю	Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю, заліку.

11. Рекомендована література

11.1.Основна:

Бахур О.В. Судовий захист прав інтелектуальної власності у сфері господарювання: теорія, законодавство, практика: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 172 с.

Журавльов Д.В., Чижмарь К.І. Авторське право та суміжні права в Україні, їх захист та відповідальність. К.: ЦУЛ, 2020. 224 с.

Інтелектуальна власність та авторське право: навч. посіб. для студ. ВНЗ / І.М. Чістякова, І.Б. Кривдіна, Д.В. Буряк та ін. К., 2023. 204 с.

Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник; за ред. проф. П.М. Цибульова та доц. А.С. Ромашко. К.: КПІ імені Ігоря Сікорського, вид.: «Політехніка», 2021. 374 с.

Коротюк О.В. Право інтелектуальної власності. Науково-практичний коментар до Книги IV Цивільного кодексу України. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 340 с

Право інтелектуальної власності: підручник / А.В. Аксютіна, Л.В. Межевська, О.В. Нестерцова-Собакарь та ін.; ред. Т.В. Ярошевська. Дніпро: ДДУВС, 2022. 336 с.

Попова Л.М. Інтелектуальна власність. Підручник. Харків, «Федорко», 2021. 262 с.

Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. О.І. Харитонової. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 540 с.

Сисоєв Ю.О. Інтелектуальна власність [Текст]: навч. посіб. Харків: ХАІ, 2020. 79 с.

Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар. Том 4. Право інтелектуальної власності. За ред. проф. Спасибо-Фатєєвої. К.: ЕКУС, 2023. 616 с.

Харитонova О.І., Харитонов Є.О., Ківалова Т.С. Право інтелектуальної власності: підручник. К.: Юрінком Інтер, 2022. 540 с.

Харитонova О.І., Бачинський Т.В., Радейко Р.І. Основи ІТ-права. К.: Юрінком Інтер, 2023. 244 с.

Нормативні акти:

Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 9 вересня 1886 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_051/page.

Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_769.

Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_770.

Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text

Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01 грудня 2022 року № 2811-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>

Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 року зі змінами URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>

Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України: закон України від 01.04.2022 року №2147-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2174-20#Text>.

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності: закон України від 20 березня 2023 року № 2974-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2974-20#Text>

Про використання доменних імен у спеціальному публічному домені.gov.ua: закон України від 28 липня 2023 року № 3284-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3284-20#Text>.

Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 року зі змінами URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>

Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України від 5 листопада 1997 року № 621/97-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>

Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 21 квітня 1993 року № 3116-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12>

Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3689-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>

Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права (або) суміжних прав: Закон України від 15 травня 2018 року № 2415-8 1993 URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text>

Про правову охорону географічних зазначень: Закон України від 16 червня 1999 року № 752-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14>.

Підручники, посібники, наукові праці:

11.2. Допоміжна:

Антонюк У.В. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: окремі аспекти. *Правові новели*. 2021. № 13. С.55-60.

Антонюк У.В. Адміністративно-правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності в Україні. *Причорноморські публічно-правові читання: Матеріали міжнародної наукової конференції*, м. Миколаїв, 10-12 вересня 2021 р. Миколаїв: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Ч. 1. С.53-56.

Антонюк У.В., Джуган В.О. Практикум «Право інтелектуальної власності»: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Голіней О.В., 2023. 93 с.

Антонюк У.В. Охорона прав інтелектуальної власності в Україні: окремі аспекти. *Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України): у 2 т.: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Одеса, 21 травня 2021 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т.2. С.504-507.

Гордієнко С.Г. Інформація, інновації, інтелектуальна власність та їх захист в Україні: досвід пізнання, проблеми розуміння та шляхи їх вирішення. К.: Юрінком Інтер, 2023. 772 с.

Еннан Р.Є. Правова охорона інтелектуальної власності у мережі Інтернет. Охорона та захист прав інтелектуальної власності: економіко-правові підходи; за ред. Р.Б. Шишки. Київ: Ліра-К. 2019. С.65-87.

Кодинець А. Проблеми охорони прав на добре відомі торгівельні марки та загальновживані позначення. *Теорія та практика інтелектуальної власності*. 2024. № 2. С. 35-44.

Михайленко М. Штучний інтелект та інтелектуальна власність: концептуальні підходи ВОІВ та України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2024. № 2. С.84-93.

Самоловова Н. Незареєстрований промисловий зразок в індустрії моди. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2021. № 3. С. 11-18.

Стефанишин Н.М., Схаб-Бучинська Т.Я. Штучний інтелект в системі об'єктів цивільних прав. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. №3. С.126-131.

Тарасенко Л.Л. Новації щодо правової охорони промислових зразків. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. № 70. С. 196-202.

Харитонova О.І., Харитонов Є.О. Приватне право як концепт. Том III. (Концепт приватного права і рекодифікації цивільного законодавства в Україні: рефлексії фронтиру). Одеса: Фенікс. 2019. 752 с.

Яворська О. С. Проблеми законодавчої визначеності способів захисту патентних прав. Цивільне право і процес: витоки, здобутки та перспективи розвитку. Видавничий дім «Гельветика». Київ. 2020. С. 131-135.

Якубівський І. Є. Об'єкти патентного права. Правова держава. 2021. № 43. С. 112-121.

Ярошевська Т. В. Правова охорона, захист та комерціалізація об'єктів права промислової власності в умовах євроінтеграційних процесів. Ампаро. 2022. Т. 2. С. 166–172.

Штефан А. Кодифікація законодавства у сфері авторського права і суміжних прав: досвід держав-членів ЄС та пропозиції для України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2024. № 2. С. 5- 15.

Abbe Brown, Smita Keria, Jane Cornwell, Martha Iliadika Modern intellectual property. The sixth edition. Oxford, 2023. 952 p.

Andrew Christie The Blackstone Intellectual Property Charter. Oxford, 2023. 680 p.

Lionel Bentley, Brad Sherman, Dev Ganji and Philip Johnson. Intellectual property right. Oxford, 2022. 1560 p.

Tanya Aplin and Jennifer Davis. Intellectual property right. Oxford, 2021. 1008 p.

11.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

<http://zakon.rada.gov.ua> Офіційний веб-сайт Верховної Ради України

<http://www.kmu.gov.ua> Урядовий портал України

<https://me.gov.ua/?lang=uk-UA> Офіційний сайт Міністерства економіки України

<http://uacr.org.ua/about.html> Офіційний сайт Української агенції з авторських та суміжних прав

<https://ukrpatent.org/uk> Офіційний сайт Національного органу інтелектуальної власності України (НОІВ)

<https://www.wipo.int/services/en/> Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ)

<https://ips.ligazakon.net/resource/legislation> Інформаційно-пошукова системи по законодавству «Ліга»

Доцент кафедри цивільного та господарського права і процесу

 Вікторія ДЖУГАН